

5

PREDIKAN 1:A SÖNDAGEN EFTER TREFALDIGHET DEN 26/6 1940

I GAMLEBY KYRKA.

TEXT LUK 16:19-31.

PSALMER: 474: 1-3, 297:1-3, 175:8-9, 122:1-4, 119:5.

I Faderns och Sonens och den Helige Andes namn. Amen

Låt oss bedja!

Låt ingen lust, ej heller nöd

Så stor mig nånsin hända,

Att, fast det gällde liv och död,

Det kan mig från dig vända.

Låt ingenting mig bli så kär,

Som mig kan från dig draga

Och kan försvaga

Mitt hjärtliga begär

Att endast dig behaga. Amen Sv. Ps 343:4

"Oersättliga värden" - så lyder dagens motto på 1:a söndagen efter Trefaldighet. Och därmed menas skatterna i himmelen, icke skatterna på jorden.

Under en tid, som ännu icke är avslutad, har kristen förkunnelse om den jordiska fattigdomens stora betydelse hört till de mest avskydda och försmädade satserna i denna världens ögon. Kyrkan har stått i vägen för all samhällslig utveckling genom sitt eviga predikande om att himmelen är långt viktigare än jorden. Därigenom har den förslöat människors vilja till förbättring av sitt yttre läge och blivit "opium för folket". Vad skall vi säga om detta?

Det första, vi måste lägga märke till, är att Skriften verkligen tillmäter jordisk fattigdom stort andligt värde. Den första kristna församlingen vann sina flesta anhängare bland de ringa och utblottade. Särskilt evangelisten Lukas synes mån om att samla just sådana ord av Herren och Mästaren, i vilka den fattige prisas salig. Ur hans bok är också vår text idag hämtad. - Jesus själv föddes i ett stall och hade sedan, såsom han själv säger, "ingen plats, där han kunde luta sitt huvud."

Erfarenheten säger oss också, att ett övermått av jordiska ägodelar är en black om foten på den, som andligen strävar framåt. Så gott som all fördjupning av fromhetsidealet under historiens lopp har haft sin rot i de enkla människornas kretsar, och - å andra sidan - varje väckelse som särskilt inriktar sig på att nå så kallat fint folk - varje sådan väckelse slutar i andlig ytlighet. Den väckelse, som icke når de människor, vilka sträva och möda sig med sina händer och ha ungefär nog för dagen, den väckelsen kan aldrig bli en andlig makt i ett folk utan förblir en krusning på ytan. Den saknar också inre andlig kraft.

Men. Det som gäller fattigdomen, det gäller också sjukdomen. Hälsan har en enastående förmåga att göra en människa yttlig. När kroppens kraft knäckes, börjar människan ofta nog att upptäcka andliga verkligheter, som hon förut icke sett. "Om du i lyckan bortglömd är, Man söker dig i nöden.....I Sorgens hus, på Plågans bädd Din tröst allena gäller."

Men trots att vi sålunda vet, att sjukdom kan väcka en människa, trots detta faller det oss icke in, att sträva efter något annat än hälsa, hälsa för andra och hälsa för oss själva. Det är riktigt. Människan har av Gud fått detta uppdrag sig anförtrott: att sprida hälsans krafter, att strida mot sjukdomen och döden. Vilka som all läkekonst och all hälsovård till trots ändå skall vara sjuka, det bestämmer Gud, icke vi. Vi har icke att blanda oss i Guds verk, vi har inte att göra annat än vårt eget verk: hjälpa den sjuke, söka läkare, vårda hälsan.

På samma sätt har den kristna kyrkan och den enskilda kristna människan att delta med andra sunda medborgare i sökandet efter förbättringar av vårt jordiska samhälle. Vi ha uppdraget av Herren att hindra den fattiges nöd, och detta kan även ske genom deltagande i samfällda åtgärder, genom lagstiftning, i kommun och riksdag. Det är sant att vår Bibel talar om den fattige såsom salig, men vår Bibel talar överhuvud taget om den lidande såsom salig. Vem som skall lida nöd - all god strävan till trots - det bestämmer Gud.

Det måste alltså sägas, att den kristne, såsom kristen, har att sträva efter det samhälle, som såvitt möjligt fördelar det jordiska goda rimligt och rättvist. Men när detta sagts, så är det också av lika stor vikt att betona, att den som Gud låter vara fattig och som är nöjd i sin ringhet, han är salig. På sätt och vis gäller denna saligprisning redan hans liv på jorden, åtminstone om vi håller oss till den måttliga fattigdom, som kan råda i ett och annat hem idag i Sverige och som icke är jämförlig med den nöd, som Lasarus led och som beskrives i vår text. Var och en, som prövat på att framleva sitt liv i olika samhällsklasser, vet, sällan är glädjen renare än i ett torftigt hem, där alla håller samman och där varje ting, varje enkelt bohag är frukten av möda och sparsamhet, där måltiden är en gemenskap kring Guds gåva, det dagliga brödet, och där den besuttnes leda vid livet är okänd. En svensk skald, uppvuxen i små förhållanden, har i en sång till sin far skrivit de orden: "Som i salighet klarnad var din panna mången gång, då du gett oss alla bröd och såg oss nöjda" - det ringa hemmets förnöjsamhet och goda samvete fångas i de raderna bättre än i många mer vältaliga beskrivningar.

Men vår text vill framför allt säga oss, att den fattige Lasarus var salig i himmelen. - Det säges icke någonstans i vårt evangelium, att Lasarus var en from eller troende man, icke heller att den rike var orättfärdig eller lastbar - på annat sätt än så, att han lät Lasarus vara fattig, fast han såg dennes elände varje dag och hade kunnat hjälpa. Den enda förklaring som texten ger oss till de båda människens olika öden, är den, att Lasarus under sitt jordeliv fick ut vad ont var, medan den rike däremot "fick ut sitt goda".

Hur skall en kristen människa inför denna text tänka om sina jordiska ägodelar? Gäller det alltså att så mycket som möjligt utblotta sig på jordiskt gott? Är den rike dömd just såsom rik?

Det första, som måste sägas härtill är detta: det gäller verkligen att vara fattig även i "anden". Den mindre väl lottade som hör vårt evangelium idag med den tanken levande i sitt hjärta: "där fick den rike något att bita i!", han begagnar sin egen fattigdom till ett medel att höja sig på andras bekostnad, ett medel att döma andra - han hör icke evangeliet om den fattiges salighet med glädje utan med - skadeglädje. Han är i själva vecket icke fattig, icke fattig alltigenom. Han tar icke emot Guds ord. Han sitter och "tar ut sitt goda, medan han lever" - han är lik den självrättfärdige rike i stycket från Lukas. Mot självrättfärdigheten har Gud ingen skonsamhet, även om den bor i skriande yttre nöd.

Den återigen, som fått mer av denna världens goda än vad han jämnt för dagen behöver och som bävar till inför Kristi ord om de jordiska ägodelarna förmåga att skada själen, han fruktar Gud, och han må veta, att han är Gud behaglig, sålänge han fruktar Gud. Det är bättre, att han behåller den goda ställning, som Gud givit honom än att hans egendom utan förnuft klyvas upp i småbitar och planlöst delas ut till höger och vänster, såsom en ännu icke fullständigt avliden älsklingslära vill ha det. Om överhuvud taget ett liv över det nödortfoga och oundgängliga är möjligt, om överskott på jordiskt gott någonstades kan finnas, så är det bättre att det finnes hos den, som bävar inför Guds dom, än att det kommer i deras händer, som varken frågar efter Gud eller efter människor. Den som efter grundlig samvetsprövning kan säga om sig själv, att han känner sig vara förvaltare av ett jordiskt gott, han må veta, att Gud vill ha honom till förvaltare, och han kan vara det med gott samvete utan att anfäktas av hopens anklagelser.

Ty viktigast av allt är ändå hjärtats sanna ödmjukhet inför Gud. Hela vårt Nt inskräper oavlåtligt detta som grundvalen för ett äkta och rent gudsumgänge. Vi får visserligen icke bortse ifrån, att denna hjärtats ödmjukhet trivs bäst, där de yttre förhållandena är torftiga och små. Den som fått på sin lott att leva i sådana förhållanden, han må tacka sin Gud för att han slipper de många frestelser som ett övermått av välstånd för med sig. Men vare oss fjärran att föreskriva fattigdomen som en lag för den kristne. Det vore att göra för stor affär av denna världens goda, och det vore dessutom ett offer åt den ödesdiga inbillningen, att man genom yttre åtgärder kunde utrota hjärtats förvändhet.

Så blir till slut det kristna budskapet icke ett uppställande av regler beträffande det lämpliga förrådet av ägodelar för ett Guds barn. Till slut kommer vi ändå fram till detta, att det väsentliga är, att alla dessa jordiska frågor hänvisas till sin rätta plats såsom mindre viktiga; varken rikedom eller knapphet har så stor betydelse; vi frågar inte efter det. Vi säger ifrån, att det är bisaker - däri ha kyrkans belackare rätt. Och denna vår hållning till det jordiska goda beror därpå att vi veta oss ha "vårt medborgarskap i himmelen". Det vill synas, som om detta vore bortglömt i allt högre grad i våra dagar. Inte bara när det gäller frågan om rikedom eller fattigdom utan även annars - vi är så förtvivlat inriktad på vår ställning i världen, vårt orubbade anseende och vår trygghet på jorden. Detta är en av de många anledningarna till att tron har så lätt att knäckas inför kriget och våldet. Vi har kommit mycket långt från martyrkyrkans fasta visshet mitt i lidandet, den visshet, som tog sig uttryck i det gamla böneropet: "Må ditt rike

komma och denna värld förgås!" Det har blivit så med oss, att när det onda far fram på jorden, då söker våra blickar efter en fläck av jorden, ett land, ett folk, som ännu står kvar som det godas hemvist, ett land, som ännu icke fallit offer för härjningen: kanske ett land långt bort på andra sidan havet, men ändå en del av vår jord. Om hela jorden bleve offer för det, vi betrakta såsom ont, då vore vårt hopp ute. Här kan ingen anklaga en annan: alla har vi att ta skulden för klen tron på oss. Alla har vi att bekänna, att vi alltfört hoppas på denna världens furstar, att vi knyter vår dröm till jorden, icke till himmelen. Vår text idag vill få oss att släppa denna krampaktiga inriktning mot jorden, den vill få oss att inse, att allt detta "far snart förbi, likasom flöge vi bort". På andra sidan jordelivets gräns är allt väsentligt beläget, såsom Lazarus och den rike mannen fick erfara. Endast den som har en fast tro på det osynligas eviga värld kan uthärda detta liv på jorden, där vårt hopp ständigt svikas.

Men när vi börja att fråga efter denna för ögat fördolda värld, de dödas värld, då har vi en förunderlig benägenhet att tvivlsjukt söka efter tecken och falska profeters vittnesbörd. Vem kan räkna upp all den vidskepelse, som ännu i denna dag vinner hjärtan, då frågan om de dödas värld blir levande för människor: andeskådande, föreställningar med allsköns medier, bordknackning och andra former av fromt bedrägeri? De som är alldeles för upplysta och bildade för att tro på Kristi kors och uppståndelse, de tro i stället icke sällan i hemlighet på andar och gengångare, ungefär som Afrikas folk tror. Den rike mannens 5 bröder hörde tydligen till denna sorts människor. Det trodde icke, förrän en avliden vände åter till dem med ett budskap från andevärlden. Herrens ord och Abrahams svar på den rike mannans begäran är i evighet det rätta ordet emot allt sådant jagande efter tecken och syner. Den som icke vill tro Ordet, han får ingenting annat att tro på. Han får leva fram sitt liv i den föreställningen att denna jorden är det enda, som finnes. Det kommer icke att ske något under med honom. "Vi ha Moses och profeterna, dem må vi lyssna till." Vi ha även Herren Kristus själv, vars hela liv var en oavbruten möda att öppna dörrarna till Guds rike för människornas barn. Han har besegrat döden i påskens gärning och givit oss uppståndelsens löfte och ord. "Någon annan grund kan ingen lägga, än den som redan är lagd, Jesus Kristus."

I tron på denna Herre och gemenskapen med honom går vissheten och den eviga världens verklighet upp för våra hjärtan. I tron på denne Herre vågar vi säga, att ingen fördömelse finnes mer, när räkenskapens dag kommer. I tron på denne Herre bära vi vårt yttre livs torftighet med glädje. Och har du mer av denna världens goda, än nödigt är, så vet du, om du har Kristus till Konung, att du är förvaltare, Gud till ära. "Leva vi, så leva vi för Herren. Dö vi, så dö vi för Herren. Evad vi leva eller dör, höra vi alltså Herren till." Amen.

Snokap Wingeren.

10) 26/5 - 30/6 1940

18. Inf. - 6. Inf.

[5 e. Inf. från "praktiser"]
24/6

Skunden!

Pred. v. Högskolan i G. by d. 1. Sam. o. Trng.
26/5 40. Sv. d. 16:19-31.

Parkuren:

474:1-3 [av. 138:2, 2]

297:1-3

175:8,9

122:1-4

119:5

Tfö Södd. R. o. n. Amer.

d. o. k.

Lat miggen tust, ej heller mest

Sä' ätös mig närmare tända,

AH, foot det gällde tin och stål,

Reff kan mig från dig vända.

Lat miggen tung mig bli på kan,

Som mig kan från dig dra

Och kan förvara

Mitt hjärtliga hälsar

Att skolat dig behaga.

Amnen.

"Örnåttliga värder" - 2a.

tyder dagens motto på 1. o. 2. tryck.

Den stormed mevas skatterna i himmelens, icke skatterna på jorden.

Under en tid, när ännu inte är avslutad, har kristen fortunnelse om den världiska fortignens stora betydelse varit till de mest ankyglade och förnuetslösa kristna talarna i den nära världens ögon. Mycket har stått i vägen för all samhälls-utveckling som ditt svaga fördikande och att himmelens ärliga rikigare är färdiga. Men genom den som förstås människans fria tillfästning av ditt ytterliga och deras "grunn för förtid". Vad skall vi säga om detta?

Det förtid, vi måste

lägga märke till, är att Skriften verkligen tillväxer världisk på. Tidsen start alltid vände.

Den förtid kristna förnuetsvärden vänta om hängare stund de kristna och utblottade. Förtidit evangeliet stukas men vara mer om att gamla nytt världens ord av Herrens och Mästaren, i vilka den fattige privas på. Men denna förtid är också vår förtid idag förtid. - Den gamla förtiden i ett ställ om hade geblen, genom den gamla säger, "nigen plats, där den kunde tillta ditt huvud!"

Engelskheten säger om också, att ett övermått om världiska ägodelar är en förtid om förtid på den, som

aueligen strövar framåt. Så
 gott som all försligning av
 tronhelts södes rikder historien
 loppo har haft mig i det; de
 kühla människornas kretar,
 och - a. auelna ridan - varje
 rakteloe, som raktit mig -
 tar sig för att vä. 2. 4. Fint
 folk - varje ridan raktelar
 gular; auelig ykthet. Den
 rakteloe, som icke näi de men
 nichar, rika shara och möd.
 sig med mig kändes och ta
 mupelae nog för dagar, der
 rakteloe som auelig stier
 auelig makt; och folk uten
 färdli er kunnig för glada.
 Den rakteloe och äro med auel.
 sig trogt.

Men. Det som gill.
 ter fattigdomen, det gäller

och ä. sjukdomen. Det har
 en rakteloe förmaga att
 göra en människa yk.
 När kroppens trogt kühlar,
 färdar människans ofta nog
 rakteloe auelig verk-
 stighet, som den färd icke
 det. "Är du? Lyckan det.
 gländ är, Men äker det;
 möden.
 på Paganis tidet är trogt
 allena gäller.

Men trots att vi
 behunda det, att sjukdom kan
 räcka en människas, trots
 detta faller det oss i icke
 vi, och strövar efter något
 annat än hälsa, heilna
 för auelna och hälsa för oss
 sjukna. Det är riktigt. Men.
 sjukdomen har en god fött

dette uppdrag sig utförbart:
 att gevida halvårs skrifter,
 att skriva mest sjuktjänsten
 och söder. Wilk som alla
läkarkonst och alla halvårs
tie trots äldre skall vara
sjuka, och bestämmare god,
sjuke is. Vi har inte att
blanda is god verk,
 vi har inte att göra anv
an vitt egot verk: tyngna
 den sjuke, sjuka läkare, is
 och halvår.

På samma sätt kan
 den kränkta tyngna och
 den svakliga tyngna man
nikan att detta med alla
andra gunda medborgare
 i sjukhuset efter fäst
 om viss praktiska sannhäll
Vi ha uppdrag och teknik

att trilja den fattiga med,
 och detta kan äro de ge
man detta gundat i sann
fälda is gunder, nu lag
stiftning, i konst och
 i nikan. Det är sann, att
viss Prisel talat om den fast
tage sann guld, men viss
Prisel talat överbunden ta
guld om den tidande sann
guld. Men som skall tid
med - all god ströva tie
trots - och bestämmare god.

Det måte allt is guld,
 att den kränkta, sann huv
ter, har att ströva efter och
sannhäll, nu sann möjligt
färdelar och praktiska goda
minlig och re stris. Men
viss detta guld, is är och och
is om teka stor is att te.

fore, att den som Gud låter
 vara fattig och som är nöjd
 i sin ringhet, han är salig.
 På sitt och vi gäller denna be-
 tigning redan hans till på-
 jorden, afmuntare om vi till-
 ter om till den mäktiga fat-
 tigheten, som han råda i att
 och om så den idag i Sverige
 och som inte är jämförig med
 den nöd, som ägaras led och
 som trokivna i vår tids. Var
 och en, som prövat på att
 försöka att till i olika sam-
 hällsklasser, vet, att vilken
 är glädjen renare än i ett
 fattigt hem, där alla till-
 te samman och där varje
 ting, varje enkelt förslag är
 fruktfullt och nöd och spör-
 samhet, där mäktigen är

en genuusets kung Gud gör,
 det dagliga brödet, och där
 den heathus ledare vid ti-
 vet är okänd. De arvet skald,
 uppraken i små förhållanden,
 har i en ring till die för det
 vid de arser. "Som i salighets
 klarnad var die panna många
 gång, då du gått om alla
 bröd och jag om nöjda" —
 det ringa hemmet förmög-
 gånghet och goda samvetsförmög-
 i de nödena tillte är i
 meiga mera värtaliga de-
 skrivningar.

Men när det vill
 framför allt säga om, att
 den fattige ägaras var ge-
 lig i himmel. — Det är
 ges inte någonstans i värld
 exempelvis, att det var en förmög-

Med ojämbaligheten har
Gud miggen skonamhet, även
om det tar i skrivande yttre
mål.

Den återigen, 3. fört men
as denna världens goda är vad han
lämnat för dögen helöns och som
håller till när i krist. ord om de
junderka ägarblommar förmåga ut
skanda ydelser, han fruktas Gud,
och han när i veta, att han är
Gud behaglig, så länge han frukt-
tar Gud. Det är bättre, att han
behåller den goda ställning, ?
Gud givit honom är att han
spasare utan förmåga klaras
upp. 2. maåttas och plauslöst
delas ut till tågor och väntar,
såsom en ämnen rika fullstör-
dligt activer skilninglära
vill ha det. Den överhuvud ta-

get att du är och väntliga
och oändliga är möjligt, om
även kallat på pidiskt guds vägor.
Ståles han finnas, på är det
bättre att det finns hos den,
som finnas för Guds drott, är att
det kommer i deras händer,
som marken frögar efter Gud
eller efter manuskript. Den som
efter grundlig manuskript
kan säga om sig själv, att han
håller sig vara förvaltare av
att pidiskt gatt, han när i veta,
att Gud vill ha honom till
förvaltare, och han kan vara
och med guds manuskript utan
att avfaktas av hagens av.
klagelore.

Try orkligast av allt
är ändas kyrkat samma ödn-
mycket inget Gud. Hela vänt

mickäispet matkallijien delta on
 gruutakalon joi että ähta oke
 nent gustungäipe. Ni joi
 mivellijon idle taitte zhan, all
 deuna tyäitäs östrugitkes tvoj
 baist, dan de ythe jaitallauze.
 no äis taptip. oke muu. Len
 jous jait joo oie tott all tvoj
 jaidalaua jaitallauze, tvoj
 mo taita oie sud joi att
 tvoj öljipet de moinga jros-
 teltor jous ell äeremätt or
 jaitatuid joi med rig. Mer
 det vare on jaitarai all joi-
 no kuoia jaitijstouen jous in
 tag joi den kristine. Les
 vore all joiä joi stor affoi
 or deuna väihouen joida,
 oke det vore senouton ell
 offe äis joi ödodopia iuhill-
 niigep, all vore joi ythe

jaitaroiden kende vhotä tyäitäs,
 jaitarailhet.
 So thei tiee änt det
 kristine tuolokaput zide ett
 appretillauze or replet tötaj.
 jaudle des täupliga jaitaroid
 or ägotelore joi ell sud jous.
 Till änt kommer se äinda jous
 tiee delta, all des änt äntiljer
 är, all alla tvoj jaitaroid
 jaitor häimias tiee oie
 nätta plats or muidre ~~änt~~
~~tiee~~ viktiga, varten rikedom
 eller tuagghet kor se stor
 betydelase. or jaitor nits änt.
 Ter det. Ni niiger zhan, att
 det är triaker - änti ta
 tyntouen telarokare nätt.
 Den deuna väi hällung tiee
 det jaitrika joida tvoj dan
 joi all or änta or hävaint

medborgarskap i Himmelen".

Det vill synes, som om detta var
borglömsk; alls hi hög grad;

våra dagar. Tade bara var det
geller jagou, om riksdagen och

fattigdom utom även annan
- vi är så förskräckt vicklade

på om ställning i världen, varit
avskade avseende om var

tygglöst på räden. Detta är en
om de många utbildningarna till

att som var så till att tva-
kan vi hi tryget och världes.

Vi har kommit mycket långt
från mästaretyrskans föda vinkat

mitt; tidandet, den mycket,
3. tog sig uttryck i det gamla

hänseende. "Ma. ditt rik. kom-
ma och denna värld föregår."

Det har blivit så med oss, att när
det enda får fram på räden, så

sjöer vara thicket efter en flod

och räden, ett land, ett land,
3. ämnar står kvar som det gamla

hemmet, ett land, som ämnar
rikt fallit offer för höjningarna.

hvarke ett land långt från
andras räden fram, men ändå

en del av vår värld. Den hela
världen blev offer för det, vi

betrakta som out, de vare varit
hopp ut. När kom nger en

här om annan: alla har
vi att ta skulden för klen-

tron på oss. Alla har vi att be-
känna, att vi alltså hoppas

på denna världens framtid, att
vi kungter vis från till världen

icke till Himmelen. När det
idag vill ta om att släppa om

na framgångsrika utrikning
mest världen, den vill ta om att

niče, att allt detta "far mass bi-
 ti, tikar... flöge vi tors". De
 andra vidar fördeligt grav
 är allt värdeligt betaget, m.
 d. och d. rike manna frid er-
 fara. Endast ser som har en
 fast tro på det otydliga om-
 ge värld som utvärda detta
 till på jorden, där vi st kupp
 återlyst miken.

Men när vi tvinga
 att troja eller denna för fast
 fördela värld, de rida
 värld, de har en en förunder-
 lig ~~best~~genhet att försligt
 rika eller teken och falken
 profeten riksbörd. Vem
 kan räkna upp all den vid-
 ropelne, d. omur i denna
 dag ommer hyrtan, de föri-
 gan om se jödel värld till

från de för människan: endo-
 skaldade, föreställningar
 med alltså mediet, bord-
 knackning och andra former
 av framt bedragen? De d. är all-
 deler för upprätt och tillade
 för att tro på krist. konser
 uppskändelse, de tro i stället i:
 ke allan i kemlighet på andra
 och gungare, ungefär som Ab-
 rams folk tror. Sen rike manna
 5 broder hände tydligen till denna
 part människan. De förde rike,
 förtän en artikel vände att
 till den med budskap från ar-
 deavälden. Störrens ord om alla
 hans om på det rike manna
 legatens är i erighet det väit-
 ta ordet om det allt sådant på
 gånle eller teken och synen. Den
 d. rike vill tro ordet, kan för

